

Corso Zundert 2023

Rapport van de vakjury

De vakjury

Maarten Corbijn

Mark Damen

Piet de Jonge

Anique Kuizenga

Marianne Naerebout

Colette Notenboom

Conny van der Westerlaken

Juryvoorzitter

Frank Timmers

Inleiding

Op de eerste zondag van september 2023 is het niveau van Corso Zundert weer wat verder opgetild. Dat is niet alleen zichtbaar in de kwaliteit van bouwen en de presentatie van de creaties. Dit jaar valt vooral de grote diversiteit aan onderwerpen en stijlen op. In 2022 merkten we nog op dat de ontwerpers zich vooral lieten inspireren door de dierenwereld, de onderzeese in het bijzonder. Dit jaar is veel breder gekeken naar invalshoeken en dat wordt gewaardeerd. Dit corso heeft dynamiek. Het publiek is uitgedaagd om verder te kijken dan alleen iets moois wat voorbijtrekt.

Dit corso zagen we veel inzet van figuranten. Dat is geen garantie voor succes, is weer gebleken. In dit juryrapport komen we daar bij een aantal deelnemers op terug. Aandacht voor goede regie bij de presentatie loont, dat hebben we gezien.

De jury is blij dat door veel deelnemers extra aandacht is besteed aan het opnemen van het onderstel in het ontwerp. Ook het camoufleren van de duwers komt vaak het ontwerp ten goede, hebben we opgemerkt.

Foto: Paul Ranft

Het is opgefallen dat muziekinstallaties en aggregaten bij sommige creaties niet of storend (achter een saai doek) zijn weggewerkt. Dat valt op. Zo zijn er meer zaken in het zicht die afbreuk doen aan het verhaal dat een creatie wil vertellen. Denk bijvoorbeeld aan felgekleurde polsbandjes.

Ook de valbeveiliging springt soms in het oog. We beseffen dat deze noodzakelijk is en we pleiten zeker niet voor het weglaten. Maar misschien kan er meer aandacht komen voor het integreren van de valbeveiliging in het ontwerp.

De menselijke stem heeft een groter aandeel gekregen in het geluid. Dat vraagt om veel aandacht omdat de intentie niet altijd goed tot zijn recht komt. We hebben gezien dat een spreekstalmeester té aanwezig is en ook dat er te zacht wordt gesproken.

Dit jaar hebben we geen grote vlakken gezien met gespoten dahlia's. Fijn dat er meer gebruik is gemaakt van gedroogde dahlia's. Die verbreden het kleurenpalet met bruintinten. Op dat vlak vraagt de jury zich af wat de kansen zijn van het gebruik van andere soorten dahlia's. Innovatie hoeft niet per se te zitten in techniek, ontwerpen of alternatieve materialen. Innovatie mag wat ons betreft ook heel dicht bij de dahlia gezocht worden.

Bij een aantal ontwerpen is de heldere keuze gemaakt om geen verband te leggen met een maatschappelijk thema van deze tijd, waar het onderwerp daar wel toe uitnodigt. De toevoeging van een 'erbij gesleepte' maatschappijkritische blik kan afbreuk doen aan een ontwerp.

Dan de rapporten per deelnemer. In de volgorde van de uitslag van 20 naar 1. Waarbij wordt opgemerkt dat de eerbied van de jury voor alle 20 deelnemers even groot is. We hebben enorm veel waardering voor de enorme organisatie, de creativiteit en de tienduizenden uren van zichtbare liefde die in de creaties is gestoken. Want iets lelijks is niet voorbijgekomen.

Juist vanwege dat respect verdient iedere deelnemer een heldere verantwoording van de jury voor de plek in de uitslag. Onze kritiek is bedoeld als opbouwend, niet als onbeleefd. We weten dat deze hard kan binnenkomen. Maar goed, het is wel duidelijk en eerlijk. We kijken uit naar onze ontmoeting op vrijdag 6 oktober wanneer we graag in gesprek komen met de ontwerpers over ons oordeel in punten en tekst.

20

Veldstraat
AFWAS

386 punten

De onhandige opstapeling van borden, pannen, enzovoort is vooral qua compositie en kleurgebruik niet zo interessant. Daarnaast is er wat aan te merken op enkele details. Vooral het kleurgebruik maakt het geheel flets en saai. Daardoor valt de veelheid aan vormen weg en slaat het beeld meteen dood. Hier kunnen motieven op het servies meer contrast en spanning in het beeld geven, bijvoorbeeld Brabants bont. Ook schaduw tinten kunnen enig contrast bieden.

In de materialen zit weinig onderscheidende textuur. De 'kunststof' snijplank, borden en pannen lijken van hetzelfde materiaal te zijn gemaakt. Glimmers zouden hier door de lichtreflectie een glanzende uitstraling kunnen geven van metaal. De alternatieve materialen geven de indruk dat het niet 'af' is. Het glas bijvoorbeeld, oogt net iets te plastic. Dat verdient meer aandacht.

Storend is het sop in de vorm van watten met een wat blauwe tint. Dat werkt enigszins van veraf, van dichtbij is het niet mooi, het voelt klungelig en goedkoop aan. Een bellenblaasmachine zou van toegevoegde waarde zijn om enige dynamiek te krijgen. Want ook daaraan ontbreekt het bij 'Afwas'. De beweging van een wiebelende stapel borden en pannen is leuk bedacht, maar te klein om het bedoelde effect te geven. Dan zou de opstapeling nog gevaarlijker moeten zijn en de beweging groter.

Ondanks de aanwezige afvalresten blijft het een braaf en beheerst opgestapeld geheel. We missen de kliederzooi. Toch zitten er leuke details in de afvalresten zoals de vork met spaghetti en de courgette op de rasp. De druipers op de buitenkant van de schaal kloppen niet, ze druipen omhoog in plaats van omlaag, of het moeten in de oven aangekoekte lasagneresten of iets dergelijks zijn.

Net als het beeld, is ook de muziek braaf. De geluidsband is vrolijk en fraai in zijn simpelheid.

19

De Lent VINYL

392 punten

Het is leuk dat hier oude hoorngrammofoons zijn gebruikt in plaats van de pick-up of de moderne draaitafels waarmee vinyl vaker wordt geassocieerd. Dat is positief.

Jammer is dat de verhoudingen niet goed zijn. De hoorns zijn te klein ten opzichte van de zware bakken daaronder. Daardoor oogt de onderkant log en hoog. Bovendien is iedere hoorn niet rond, wat bij geluid juist zo belangrijk is om het niet te vervormen. Nu zijn ze wat hoekig, ovaal en scheef. Ook zijn ze minder rank dan we ons voorstellen bij oude platenspelers. De grammofoons zijn bovendien te dicht op elkaar gepropt.

Gezamenlijk bieden ze geen enkele spanning. Het is vijf keer een herhaling van de grammofoon. Je kunt ook afwisselen in grootte waarbij je één blikvanger hebt. Nu is de decoratie van de hoorns het enige onderscheid.

Die is overigens prachtig, heel delicaat. Hoe mooi de hoorns ook zijn gemaakt, de combinatie met de donkere boxen met gele biezen maken het geheel wat tuttig. Het kleurenpalet wijkt sterk af van een originele grammofoon, wat ten koste gaat van de nostalgische uitstraling

Foto: José van Trijp

De hoorns doen door de decoratie bedoeld of onbedoeld denken aan grote bloemen. De constructie is rondom helemaal gebruikt, heel goed.

Een belangrijk detail bij een grammofoon: overal ontbreekt een naald. De platen stemmen ook niet overeen met het geluid dat we horen, want dan zou er maar één tegelijk moeten draaien.

Het is niet eenvoudig om met dit ontwerp geloofwaardig over te komen. De figuratie spant op dit vlak de kroon. Nog los van de plek die de figuranten hebben in de schaduw van de zware en donkere boxen. Wat doen zij daar, behalve de sfeer van die tijd wat aan te geven? Dan hebben ze ook nog donkere kleding aan, waardoor ze voor een flink deel wegvallen.

Het ergste is dat alles op deze wagen draait om muziek terwijl je levende muzikanten onderdeel laat zijn van een presentatie waarbij niemand werkelijk speelt. Alles is playback (op de zanger na, complimenten, helaas maar aan één kant van de weg te zien) en dat maakt de presentatie rommelig en amateuristisch. We weten dat net doen alsof je een instrument bespeelt, verrekte moeilijk is. Is hier gedacht aan het laten spelen van échte bands. Misschien om beurten?

18

't Kapelleke DOBBEREN

413 punten

De vrolijkheid is het eerste wat opvalt. Meer dan vrolijk is het eigenlijk niet. Geen diepere laag, geen pretenties in die richting. Het beeld is een duidelijke vertaling van de titel, ook door de subtiele bewegingen, de kleuren, piepgeluidjes en het koddige muziekje dat kloppend en voorspelbaar is. De wagen zal zeker aanspreken bij de jeugdige bezoekers van het corso. Door het kleurgebruik wordt de indruk van plastic eendjes versterkt. Door de afwisseling in kleur en plaatsing is het geen massief geel blok geworden.

De eenduidige vorm van de eendjes maakt het geheel minder avontuurlijk. Er zijn winkels vol met verschillende variaties op deze eendjes. Een moedereend kan bijvoorbeeld de eenvormigheid misschien doorbreken.

Geinig ook, die eendjes die op hun kop hangen. Mochten die in een beweging de poging suggereren terug te willen kantelen, zou dat wat dynamiek aan het geheel brengen.

Foto: Luzanne Foesenek

Water wordt gemist in het ontwerp. Aan de open onderkant is duidelijk de rails zichtbaar waardoor de eendjes op een soort achtbaan zitten. Dan is de connectie met het dobberen ineens zoek. Men zou een presentatie verwachten waarbij de eendjes op het water deinen, dat alles speels en vrolijk spettert. Niets daarvan. Terwijl het toch mogelijk moet zijn om de suggestie van water of badschuim toe te voegen in of met de kleuren blauw en wit. Door de aanwezigheid van de tweede golf met eendjes mis je de suggestie van het water extra. Nu staan ze eigenlijk raar geparkeerd op een rails die golft.

Een suggestie is kiezen voor een schuin oplopend vlak met dobberende eendjes die in één blik een diversiteit aan vormen en kleuren toont. Denk aan het beeld van het evenement 'Breda Drijft'. Daar zorgt het massale voor het effect.

Goed dat de wagen heel strak is afgewerkt en wat geestig, dat ventiel onderaan met de tekst 'made in China'. Dat houdt de aandacht ietsje langer vast bij het kijken naar een verder simpele verzameling badeenden die gek genoeg de gevoelens vrolijk en saai samenbrengt. Bij zoveel talent om dit te kunnen bouwen zien we graag wat meer creativiteit.

17

Laarheide
Vondst!

427 punten

Het geheel oogt wat plomp en saai. De schuine helling is niet voldoende om het ontwerp als beeld dynamiek en spanning te geven. Het ruimteschip is voor een deel van de juryleden herkenbaar binnen het thema Star Wars, waardoor het originaliteit mist en weinig spannend en mysterieus is. Een ander deel ziet er in eerste instantie een gestrande Legoboot in, een schoen of de voet van een robot. Het beeld is dus niet voor iedereen even helder en sterk. Het mag wat buitenaardser, buitenissiger zijn.

Het matige contrast in kleur tussen het object en het zand helpt niet. De kleuren liggen te dicht bij elkaar. Doordat de onderkant van het schip donker is, komt het nog iets los van het zand. Dat is iets te 'gemaakt', het blijven heuvels van cement, hompen klei en geen woestijnzand. Hoewel er verschillende vlakken in het object zijn verwerkt, blijft het plat aan de zijkant. In de vorm mag daar meer onderscheid zijn.

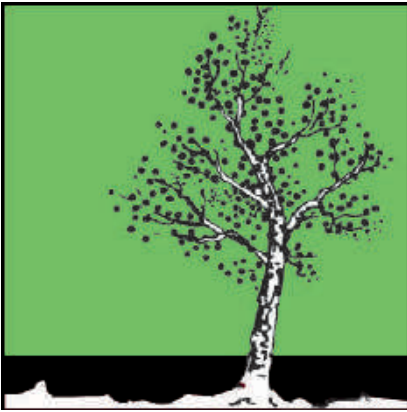

Foto: Jeanne van Oosterhout

Goed aan het geheel zijn de gedroogde dahlia's die met hun doffere kleur een toevoeging zijn aan het kleurenpalet. Jammer dat het tikken niet overall even strak is gedaan, waardoor strakke geometrische vormen die passen bij een futuristisch ontwerp, minder strak overkomen.

Het zand dat door de kleppen naar buiten valt is een mooie toevoeging, waardoor de spanning wordt opgebouwd. We vragen ons af wat er gaat gebeuren na het bewegen van het schip, het schudden van de steigers, gegil, gebrom, de bewegende kleppen en onderdelen. De rennende verslaggevers en cameramensen. Vervolgens gebeurt er..... niets. Jammer genoeg zien we hier en daar wat overacting. Wat is er nou zo eng dat de journalisten bang zijn? We blijven met die vraag zitten.

De kledingkeuze van de archeologen is goed. In die van de andere figuranten wordt samenhang gemist. Voor het beeld en om het theatrale te maken, kun je daar beter eenduidige keuzes in maken.

16

De Berk ZWARE LAST

430 punten

De Bijbelse uitdrukking over ezels om 'niet bij de pakken neer te gaan zitten', is hier fraai vormgegeven. Daar hoeven eigenlijk geen teksten bij. Deze doen zelfs afbreuk aan de boodschap, zijn te 'uitleggerig' en belerend. Vertrouw erop dat de uitbeelding de boodschap overbrengt, ondersteun het eventueel met een soundscape als je merkt dat het niet overkomt. Het er letterlijk op schrijven is de laatste optie. Nog even los van het lelijke lettertype.

Tegenover deze kritiek staat de waardering voor de textuur van de juten zakken en de manier waarop ze op de kar liggen. De zakken zijn oogverblindend mooi en natuurgetrouw uitgewerkt.

Foto: Erwin Martens

Het verschil in kleur tussen de kar en lading is te minimaal waardoor de vormen in elkaar overvloeien. De kar zelf is prachtig, al mag het hekwerk wat lager zijn, zodat de lading nog meer uit de wagen puilt.

De boodschap is dat de ezel een zware last draagt. Helaas straalt het dier dat niet uit. Het staat er relaxed bij. Een vermoeide blik ontbreekt en ook zijn houding laat van enige inspanning niets blijken. De ezel maakt eerder een ontspannen wandeling in plaats van een zware last te trekken. Het zou leuk zijn als de wielen draaien, al is het maar lichtjes, dat voegt dan iets van dynamiek toe. Fraai gebruik van materialen als het draagstel en touw. Het dier heeft een realistisch aandoende huid en mooie oren. De techniek die hier is gebruikt bij het verkleuren van de bloemen zorgt voor mooie kleurnuances in de vacht. Het bruin dat er nog net doorheen komt geeft diepte aan de textuur.

Door de lieve uitstraling komt hij over als een speelgoed ezel, te fluffy, waardoor de suggestie van trekkracht minder is. Het steigeren werkt technisch en theateraal goed, al kun je je afvragen of een ezel zo beweegt als deze protesteert. Dan wordt eerder bokken of trappen verwacht. Evengoed is het een mooi effect.

Voor de keuze van een paarse brug is weinig begrip, omdat de andere kleuren wel natuurgetrouw zijn. Een zandpad of grasheuvel waar de ezel overheen trekt biedt meer samenhang in het totaalbeeld. Het mag wilder zijn, met helmgras en pluimen die als onkruid tussen de straatstenen naar boven komen. Dan komt het logischer over omdat ook het pad (van het leven) zwaar is. Ook de paars/roze kleur klopt niet met het gevoel van de zware kant van het leven. Wat ook niet helpt is de vorm van de brug en de positie van de ezel. De hellingsgraad is minimaal, de brug mag ronder zijn. De brug draagt op deze manier niets bij aan het onderwerp.

15

Markt GANZENPAS

443 punten

Het idee om muziekkorps en wagen te integreren, maakt nieuwsgierig. Helaas gaan ze te weinig in elkaar op. Er is te weinig cohesie tussen de muziek en de voorstelling, tussen de beweging van de muzikanten en de het verhaal en er is ook geen match tussen de donkere uniformen en de opgewekte kleurstelling van de wagen. De muzikanten kunnen beter in een choreografie of regie worden gezet rond de ganzen waardoor ze deze echt door de straten begeleiden. Dit kan veel leuker. Misschien is het leuker als de muzikanten tussen de poten van de ganzen lopen, of uit de staarttoeters komen gekropen.

De muzikanten houden ook geen rekening met het tempo of de bewegingen van de ganzen. Door de ondergrond waarop de ganzen lopen, die een slootkant suggereert, is de begeleiding door het muziekkorps ook vreemd. Het voelt meer als een processie waarin een relikwie wordt megedragen. Zo zijn het twee losse exercities en dat is jammer. Kort samengevat: deze samenwerking vraagt om een goede regie.

Foto: Erwin Martens

De alternatieve materialen in het riet zijn goed gekozen en verwerkt. Zie het vilt/wol als alternatief voor het zaadpluis en de afwerking van de rietstengels en bladeren met gedroogd blad. Het gras is mooi gevarieerd waardoor alles prima in verhouding is.

De ganzen zelf zijn geloofwaardig genoeg. Zoals de uitdrukking van de koppen. Iedere gans heeft een eigen karakter. De waggelende ganzenpas mag enthousiaster zijn en ook het gakken mag luider. Het geheel mist kracht.

De nekken van de ganzen plooiën heel erg, door de aanwezige breuklijn. Deze komen niet goed uit de verf. De gouden knopen zijn gemaakt van folie en niet met dahlia's uitgevoerd. De overgang van de lijven naar het koper is dan weer erg mooi in kleur en in voorstelling. De mondstukken in de bek van de gans wordt in dit thema gesnapt, al doen ze ook denken aan het dwangmatig voeden van ganzen voor de omstreden foie gras.

Helpt Elkander

GEBROKEN

14

450 punten

Positief is de jury over het anatomisch goed vormgegeven gezicht en de voorste arm die de weegschaal vasthoudt. Het achterhoofd en de achterste arm zijn daarentegen anatomisch niet helemaal correct, met name de hand. De afstand tussen het hoofd en de schouders is groot.

Zoals 'Gebroken' voorbijkomt, is deze aan een kant interessanter om te zien dan aan de andere kant van de straat. Het hoogtepunt van de wagen wordt aan de voorkant weggegeven met de spanning van de weegschaal. Het laatste deel voegt in de compositie niet veel meer toe, los van het effect van de scheur.

De weegschaal zelf is knap van constructie, zo met de ketens schuin. Al is het vreemd dat de balans, die wordt vastgehouden, ook scheef is. In het verhaal zou die juist recht moeten staan, als de beide schalen niet gelijk zijn bedoeld.

Foto: Paul Ranft

Mooi dat de blinddoek en weegschaal met natuurlijke materialen zijn bewerkt. De kleur goud is treffend, want goud geeft een waarde weer die altijd goed is, daar kan men op vertrouwen.

De belijning van de aderen in het marmer mogen iets minder grof en dik zijn waardoor de textuur beter tot zijn recht komt. De overheersende kleuren goud en oranje doen af aan de marmere uitstraling. Als deze lijnen subtieler zijn aangebracht, verdwijnt ook de twijfel of ze scheuren voorstellen of dat het nerven in het marmer zijn. De donkerte van echte schaduwen die normaal breuken en breuklijnen duiden, ontbreekt.

Uit het idee is meer te halen dan nu gebeurt. Dat de samenleving kraakt met ziektes en natuurrampen heeft niets te maken met het justitieel systeem. Het zijn eerder de toelagenaffaire, bedreigingen, advocaten en journalisten die niet meer veilig zijn, waar het op dit vlak schuurt.

In de beweging zien we geen match met de epische muziek die iets pretendeert wat niet wordt waargemaakt. 'Gebroken' breekt te weinig om het verhaal theatraal goed weg te zetten. De gebaren die je wilt maken, moeten dan groter zijn, de boodschap komt nu te weinig voor het voetlicht. In die situatie valt de pose op met de uitgestoken arm, die we al zo vaak hebben gezien. Met ditmaal Vrouwe Justitia als makkelijke keuze. Als je voor deze traditionele pose kiest, dan moet er meer vertelling zitten in de boodschap om je te onderscheiden van al het voorgaande.

13

Wernhout GOUDEN REGEN

462 punten

Een hele mooie klassiek gestileerde wagen. Hij bezorgt het gevoel van een wandeling door het ochtenddauw met een opkomende zon. De subtiele vogelgeluiden passen daar mooi bij. Een sierlijk, sereen en poëtisch decorstuk.

De lege ruimte in het ontwerp is goed gebruikt waardoor de bewegingen van de bloemen door en tijdens het rijden goed tot hun recht komen. De uitgangspunten zijn uitsluitend kleur, schoonheid en lichtval.

Het gebruik van water is mooi toegepast. De regendruppels vallen prachtig in het zonlicht, zoals deze uit een boom vallen na een zware regenbui. Al zijn ze voor niet ieder jurylid even goed zichtbaar om een goede bijdrage te hebben aan het theatrale effect.

Tot zover kan de jury meegaan in de waardering die het publiek voor Gouden Regen heeft. Echter, wat nemen we waar als we door deze indruk heen kijken?

Foto: Paul Ranft

De vorm van de bloemtrossen is eentonig en te ver doorgestileerd. In de natuur groeit alles volgens de gulden snede, een verhouding waarbij simpel gezegd alles van klein naar groot in een bepaalde verhouding tot elkaar groeit. Zijn de bloemtrossen meer gevarieerd in grootte en vorm, dan is het ontwerp spannender en houdt het de aandacht langer vast. Ook de afstand van het rijgen kan meer variatie gebruiken van ruim onderin naar veel meer gevuld bovenin.

Nu zijn de draden met bloemen precies dat: draden met bloemen. De suggestie wordt gedaan om bloemtrossen te maken waarin het bloeiproces van de dahlia zichtbaar is, met onderin gesloten knoppen via deels geopende dahlia's naar boven oplopend naar volledig geopende dahlia's.

De compositie van het geheel is weinig avontuurlijk. De wagen is vooral een herhaling van zetten, veel van hetzelfde. De bomen zijn te weinig afwijkend van elkaar, net als de bloemen. De gestileerde vorm van stam en takken komt cartoonesk over waardoor ze op tentakels gaan lijken. Ze voelen statisch en nep aan, alsof ze te koop zijn bij Ali Express. De afwerking mag hier netter, tussen de schors zitten gaten.

Over de kwaliteit van de onderkant zijn de meningen verdeeld. Een jurylid vindt het afleiden omdat het contrast zo groot is met de bomen en gouden regen, waar het beter ondersteunend kan zijn. Een ander vindt de onderkant juist heel fraai en de kleuren juist goed gekozen omdat ze een mooi contrast hebben.

12

Rijsbergen ONTKLEUREN

467 punten

Een origineel en simpel gegeven is hier uitgevoerd in een erg complexe voorstelling, steunend op te veel verschillende elementen waarbij het proces het publiek deels ontgaat als het niet heel erg oplet. Want het boeit wel, je bent nieuwsgierig naar hoe deze machine werkt en wat er gaat gebeuren. Dat blijft lang onduidelijk. Pas na het zien van de achterkant wordt het (overigens niet voor iedereen even) duidelijk.

De vele bewegingen lijken niet allemaal functioneel te zijn in het proces van ontkleuring waardoor het een ingewikkelde bedoening wordt om te volgen. We zien een soort locomotief/tractor/naaimachine met een in eerste instantie onduidelijke functie en met een hele vreemde waaier aan vormen en onderdelen. Eigenlijk veel te veel grafische informatie waardoor het gaat duizelen, we missen focus.

Foto: Jeanne van Oosterhout

Veel waardering is er voor de sierlijke vormgeving, van een toch robuust statig industrieel ontwerp. Het detailwerk is erg fraai. De gele ornamenten bovenin het ontwerp zijn erg contrastrijk tegenover de donkere ondergrond. Die liggen lekker in het oog. Op losse onderdelen ziet het er erg strak en helder uit. Al verdienen de zwarte buizen in het midden meer aandacht in de afwerking.

We snappen dat rook is gebruikt om het industrieel proces te versterken. Maar dat bij aankomst zo enorm veel rook het zicht op de voorstelling ontnemt, is erg jammer. De wagen was niet tijdig op het veilingterrein, waardoor deze door de jury alleen vluchtig, onderweg naar de eerste doorkomst, is gezien. Deze hoeveelheid rook is een sta-in-de-weg als de jury geen seconde van deze doortocht mag missen om tot een goed oordeel te komen.

11

Raamberg YOU'LL NEVER WALK ALONE

474 punten

Deze verzameling clichés weet het enthousiasme van de samenzang over te brengen op het publiek. Complimenten daarvoor. Het lied wordt (mee)gezongen door de groep figuranten die als tweede laag onder de wagen als een verrassing verschijnt. Het is een schouwspel dat menig voetballiefhebber aanspreekt.

Dan is het gebouwde grotendeels al gezien. De expressie op die gezichten biedt weinig afwisseling. Anatomisch lijken sommige gezichten een beetje op apen. Expressie is er wel voldoende op de gezichten, maar het gepassioneerd zingen straalt er niet helemaal vanaf. Het lijkt eerder of ze pijn lijden, of kermen in plaats van zingen. De emotie is niet helemaal helder.

Het verschil in de hoofden zit vooral in de haarkleuren. Deze structuren zijn mooi gemaakt, het haar is duidelijk voelbaar.

De kleur rood verwijst naar de voetbalclub Liverpool FC. Het is geen makkelijke opgave om veel onderscheid aan te brengen in de roodtinten die zo dicht bij elkaar liggen. Niet voor ieder jurylid gaan de overheersende kleuren van de bloemen lekker samen met die van de voetbalshirts die de figuranten dragen. De donkere, paarse belijning in de gezichten is erg hard en mag subtieler van kleur zijn om meer schaduw te geven aan huidplooien en rimpels. Nu lijken het misplaatst getekende lijnen op de gezichten.

De reuzenzangers komen ondanks hun expressie toch statisch over en ze lijken op een opstelling van trofeeën. Het oogt rommelig, behalve door het lied/onderwerp is er geen verbinding met de groep figuranten eronder. Het fraaie hekwerk van 'Anfield Stadium' is een derde element in deze voorstelling en hoewel het allemaal bij elkaar hoort, is er visueel geen match.

De groep figuranten straalt veel enthousiasme uit en het freeze-beeld is prachtig, maar het vergt acteertalent om de synchrone bewegingen niet in de war te brengen. Waar dat gebeurt, gaat er veel aandacht uit naar de dissonant en dat is jammer.

Als er een diepere laag is bedoeld met het zielige meisje achteraan, dan moet zij meer aandacht krijgen, het kind valt weg in de voorstelling.

Laer-Akkermolen

10

-WACHTRIJ-

477 punten

Een monumentaal werk, poëtisch in zijn stilte. Een verstild geheel.

Het beeld daagt uit om te zien, te interpreteren en te waarderen. Dat doet iedere kijker voor zich. Ook binnen de jury en dan krijg je een variatie aan meningen.

Neem het ontbreken van de hoofden. Voor de één een gouden zet omdat uit het ontwerp toch ergernis valt af te lezen. Gezichten zouden afleiden en op deze manier is er meer spanning. De kijker kan het beeld zelf 'afmaken' in de eigen gedachten en is daardoor langer bezig met deze creatie. De ander ziet toch graag hoofden in dezelfde kubieke stijl omdat het nu zo anoniem is, zonder elke emotie. Weer een ander geniet van de vragen die het ontbreken van de hoofden oproepen. Zonder enige informatie vooraf is de titel in dat geval veelzeggend genoeg, de rest mag de kijker invullen.

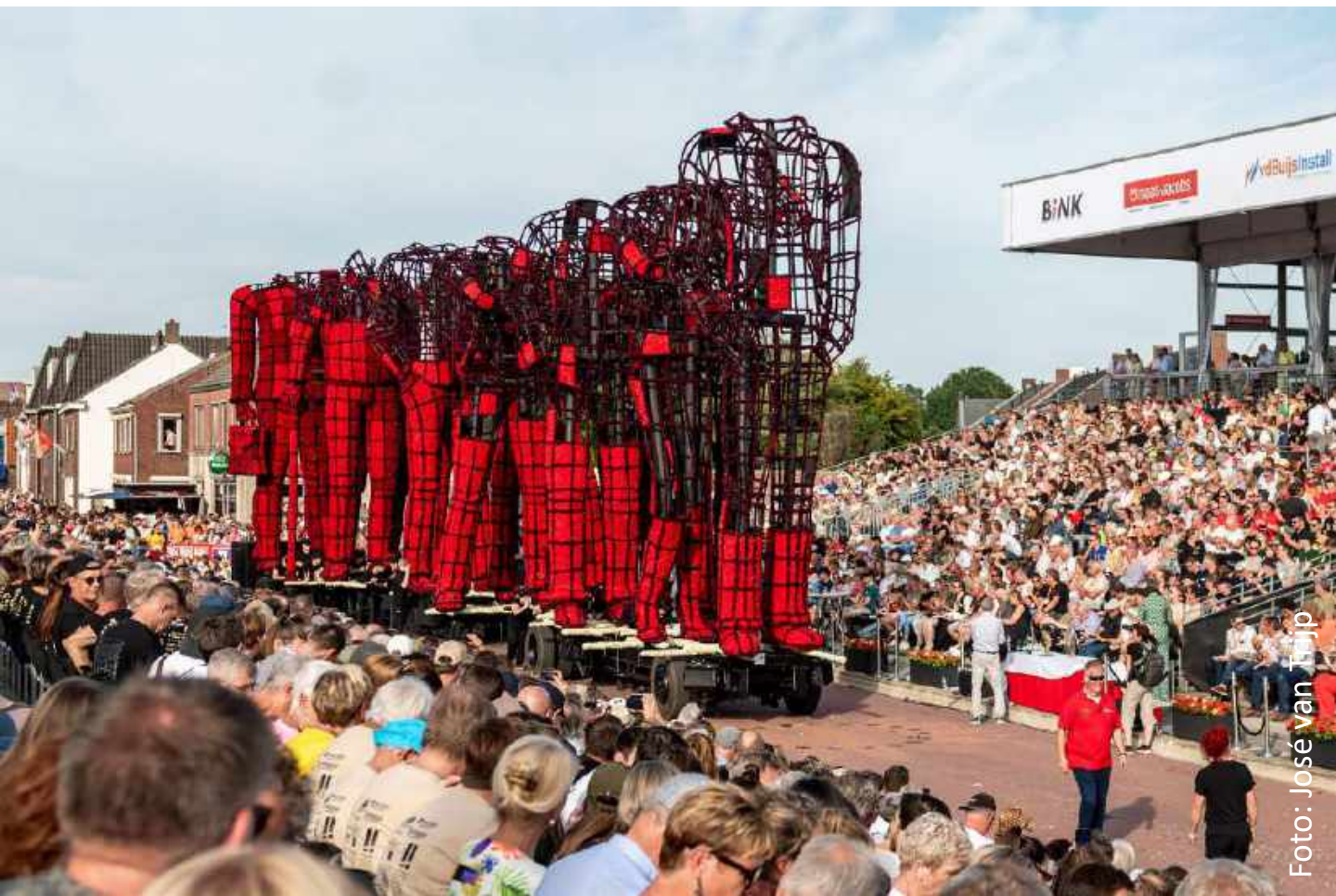

Foto: José van Trijp

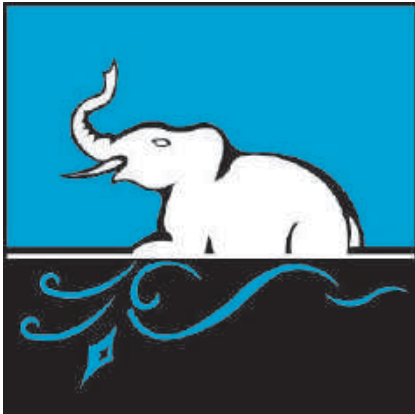
Ook in het oplopen van het rood van weinig vooraan naar veel achteraan de rij, zijn er verschillende interpretaties. Meer rood zorgt voor meer ergernis, zo ziet de een. Als je langer staat, verdwijn je meer in het niets, dat zie je aan het verdwijnen van de bloemen. Wie als laatste in de rij is aangesloten, heeft vanuit die logica beredeneerd, nog de meeste bloemen. De figuren hebben een mooie variatie aan houdingen die passen bij een wachtrij: hand in zak, op smartphone kijkend, leunend op één been. Al wordt ook opgemerkt dat de figuren wat stijfjes ogen en mag er in de houding wat expressie worden toegevoegd.

Ondanks het herkenbare irritante wachtmuziekje (wat nog irritanter mag zijn), straalt het geheel stilte uit. De stilte die zo past bij een wachtrij.

Een mooi detail is de plooi van textiel in de knieholtes.

De buizen voor de constructie zijn net iets te zichtbaar om de figuren helemaal los te laten komen van elkaar. Het lijkt of ze door die buizen noodgedwongen aan elkaar vastzitten. De buizen zijn ongetwijfeld nodig, maar ze maken het er niet mooier op.

Dat de figuren dicht bij elkaar staan, heeft als nadeel dat er standpunten zijn met slecht zicht op het geheel. Het geheel is mooier vanaf de zijkant. Het voor- en achteraanzicht zijn erg massief.

9

Stuivezand THE JERSEY DEVIL

479 punten

Veel geschreeuw en weinig wol. Dat gevoel blijft hangen als 'The Jersey Devil' is voorbijgetrokken. Samen met een hoop vragen.

Te beginnen met de functie van de figuranten die geen duidelijk verhaal overbrengen. De kleding is prachtig, maar wat doen ze? Wat wezenloos voor zich uitkijkend, ogen ze triest. Maar die duivel achter hen, die komt toch verlossing brengen? Het beest is onder controle, dus angst hoeft er niet te zijn. Deze wordt ook niet uitgebeeld. Moeten ze de duivel in bedwang houden? Dan verwacht je wat anders. De uitbeelding is tegenstrijdig.

Het ondoorzichtige verhaal wordt ook niet helder gemaakt door de vertellers, dat komt ook door de grote afstand tussen de twee en de geluidsboxen.

foto: Jeanne van Oosterhout

De duivel zelf roept ook vragen op. De verhouding met de enorme open stalen constructie is een beetje zoek. Die constructie vraagt zoveel aandacht, dat het beest wat wegvalt. De duivel loopt geloofwaardig, vanwege het hangende systeem. Bijna alle lichaamsdelen kunnen individueel van elkaar bewegen waardoor de beweging luchtig en soepel is. De kop scant de omgeving, als een echt roofdier.

‘The Jersey Devil’ ontbeert bloemen, dat valt op. Het is een soort karkas, niet een dreigende duivel, met nogal kleine ingeklapte vleugels. De hoorns zijn in verhouding te groot. Met de relatief kleine tanden, de dunne onderkaak en platte ogen is het geheel meer een poppen hoofd, dan een gevaarlijke duivel. Dit beeld verdient meer realisme wat beter past bij de beweging en bij andere goede onderdelen zoals de hoeven en nagels die zorgvuldig zijn uitgevoerd.

Hoe geloofwaardig ook, imposant is de beweging niet, tegenover de enorme hoeveelheid mensen die eraan trekt. Is de duivel dood, misschien? De ogen zijn niet levendig. We zien geen uitdrukking, We willen weten hoe het beest zich voelt. We zien in de beweging niet meer dan dat de omgeving wordt gescand. De duivel zal wel leven want hij wordt gevoed met vlees. Al valt degene die hem voedt, niet erg op.

De opzet van de wagen doet erg denken aan Royal de Luxe. Vergeleken hiermee zit de duivel erg vast in de constructie.

De loop van de muziek is kort, waardoor het publiek vaak hetzelfde te horen krijgt, wat spanning wegneemt.

8

Schijf CHARLATAN

481 punten

De presentator van het verhaal trekt veel aandacht. Te veel, naar de mening van veel juryleden. Zijn verhaal slaat op de huidige tijd, terwijl de uitbeelding middeleeuws aandoet. Hij leidt af van de wagen en krijgt de overhand in de presentatie. De koppeling met de actualiteit wordt in het ontwerp gemist, terwijl de link naar de hedendaagse cancel culture (afrekencultuur) zo voor de hand ligt.

Over het functionele van de figuratie wordt ook wisselend gedacht. Een enkeling vindt het erg goed, duidelijk in mimiek en overtuigend gebracht. Het zijn duidelijk niet de notabelen die hier lopen. Terwijl ook wordt gevonden dat de figuratie weinig toevoegt aan het verhaal. De wagen en figuratie zijn niet goed op elkaar afgestemd waardoor het wat chaotisch overkomt. Het aan de schandpaal nagelen is al duidelijk weergegeven door het ongemak op het gezicht van de charlatan.

Foto: Paul Raaij

De enorme figuur maakt indruk. Zijn hoofd is anatomisch goed vormgegeven en mooi uitgevoerd waarbij er ook duidelijke mimiek in het gezicht is te herkennen. De expressie wordt versterkt door de draaiende ogen, wenkbrauwen en hangende oogleden. Het hoofd vertelt meteen het verhaal. Je ziet dat hij al een tijdje in de gevangenis zit.

In verhouding met de figuranten is de figuur te groot en te grof, dat luistert erg nauw, blijkt opnieuw. Het vastgebonden lijf voelt wat gekunsteld aan. Vanaf de zijkant zie je vooral plooiën en dan is het niet duidelijk waar je naar kijkt. Dat komt ook door de houding van het lijf, dat daar log en plomp oogt. Hier is de verhouding tussen kop, romp en ledematen niet goed. De guillotine is veel te klein. De kleurwisseling en contrast zorgen voor mooie schaduwval in de plooiingen in de kleding van de charlatan. Veel details bekoren. Zoals de draaiende wenkbrauwen, de draaiende wielen, de grafiek in het haar en vooral de laars met veter is prachtig met strakke detailafwerking.

De clou met de brekende vinger komt niet duidelijk over in spel, beeld en geluid. Jammer dat er zo'n enorme wagen wordt gemaakt, waarbij vast veel is geoefend en dat de clou dan zo klungelig is.

De slagerij achterin is een lugubere en meteen grappige theatrale verrassing. Hoewel de link met het missende been niet erg helder is. Als je been zojuist is afgehakt en ter plaatse wordt uitgebeend, zit je toch niet zo relatief rustig en zelfs wat verveeld in het schavot? Op deze manier dragen ook de slaggers eerder bij aan de chaos en verwarring dan aan het vertellen van een helder verhaal. Tegelijk is het fijn dat er aan de achterkant nog iets gebeurt, want de wagen houdt na het hoofd eigenlijk op.

7

't Stuk LEEGTE

483 punten

Wanneer het je lukt om een voelbare emotie op afstand over te brengen, dan heb je iets heel knap gedaan.

Dit is een mooie figuratieve en symbolische verbeelding van het thema. Met een strakke en nette afwerking waar de kleur en de strakheid van tikken bijdragen aan de kracht van het beeld. Het eenvoudige kleurenpalet draagt bij aan de gevoelens van verdriet, gemis en somberheid. Die emoties worden overgebracht door de abstracte mensfiguren die zoeken naar menselijk contact. Daarbij ondersteund door het gedicht, wat de poëtische inslag vergroot.

De muziek dwingt het drama bij het publiek naar binnen, waardoor het geen keuze meer heeft: wat hier wordt getoond is heel heftig! Je kunt er ook voor kiezen muziek, beweging en beeld in eenheid het drama te laten vormen.

Foto: Paul Ramft

Een nadeel is dat het geheel niet vanuit alle hoeken even mooi is. Daarnaast is het lijnenspel - waarbij aan het einde van de doorkomst een mensfiguur wordt verbeeld - niet door iedereen gezien. De uitvoering hiervan mist ook perfectie waardoor het niet meteen duidelijk is dat het om een mensfiguur gaat. Terwijl het zo'n mooie abstracte manier is om een overleden dierbare te verbeelden.

Binnen de jury is er een stroming die het totaalbeeld te zacht in zijn expressie vindt. Omdat de figuren onvoldoende expressieve uitstraling hebben. Het beeld is voor hen naar binnen gekeerd, moeilijk te duiden. Een stuk kracht wordt gemist, de beelden kunnen nog sterker uitgevoerd worden, strakker van vorm, misschien zelfs robuuster, omdat dit wat kinderlijk in zijn vorm is. Ook wordt gemeend dat de wagen te massief is om leeg te zijn.

Ook over de figuratie zijn er verschillende meningen. Het wordt gezien als een smaakvol, ingetogen en melancholiek samenspel met het ontwerp en bijdragend aan de emotie van het gevoel van leegte. Ook wordt opgemerkt dat er veel figuranten zijn. Samen met de compositie voelt het eigenlijk best druk.

Deze meningen worden allemaal geuit met veel respect voor de keuzes, in de wetenschap dat emoties zich moeizaam laten vertalen in een expressieve en overtuigende wagen. Dat is hier erg knap gedaan.

Klein-Zundertse Heikant 6 BETOVERD 553 punten

Een complexe en indrukwekkende voorstelling met een schier oneindige hoeveelheid - bewegende - superdetails. Het blijft je aandacht vasthouden en iedere keer ontdek je weer wat nieuws. Gaat de ene bloem dicht, dan duikt er uit het gras ineens een figuurtje omhoog. Tot op de riem en de huid van de trol met tatoeages en decoraties.

De bewegingen zijn subtiel, de wagen leunt daar niet op en dat is heel sterk. Het verhaal wordt duidelijk verteld. Onheilspellend geluid met getrommel, inheems klinkend. De verandering in de ogen naar de gifgroene kleur versterkt het gevoel van betovering. Bij de brul beweegt de keel mee.

Foto: Paul Ranft

Behalve in de ogen zijn de effecten van de betovering minimaal. De betovering mag krachtiger zijn. Het is een beetje wachten op wat er nog meer komt...en dat komt niet. De trol die is ontleend aan de gamewereld mag van een enkel jurylid minder cartoonesk zijn. Behalve de bewegende onderdelen zorgt het contrastrijke lichte en donkere kleurgebruik voor een dynamisch ontwerp. De tekening in de tak is daarbij erg contrastrijk waardoor het veel aandacht trekt, dat mag iets minder zijn. Tegenover de aardse kleuren van de huid, tekent het gifgroen sterk af, wat het effect van de betovering vergroot. De gedroogde dahlia's zorgen voor een mooi subtiel contrast en ze passen in het kleurenpalet.

Storend zijn de opvallende doeken waar waarschijnlijk de geluidsboxen achter zitten. Is het dempend effect van een vlak dahlia's zo groot dat het dit waard is?

Het gebruik van alternatieve materialen is goed, in de lianen en in de details op de trol. De loop van muziek en spel is erg lang, waardoor het verhaal van de transformatie niet voor iedereen geheel zichtbaar is.

5

Molenstraat

8.000.000.000

558 punten

Hulde voor de andersdenkenden die een prikkelend concept op de weg hebben gezet. Knap dat zij de bezoekers anders hebben laten kijken. Majestueus!

De vormgeving is gedurfd: een megagrote afgeronde rechthoek die je op grote afstand aanziet komen. Het geeft een onheilspellend, onmenselijk en vervreemdend gevoel. Heel indrukwekkend, bezorgt kippenvel.

Het donkerrode vlak heeft diepte door de kleurschakering waardoor het blok echt tot leven komt. Zonder tekst en uitleg heb je geen idee waarnaar je kijkt en dan is de gedurfde vorm boeiend genoeg. De buizen met kleine gaten verfraaien het geheel, werken visueel heel goed.

Foto: André Rokx

De verwachtingen zijn hoog, jammer genoeg worden ze maar gedeeltelijk ingelost. Het concept dat je via de spiegels wordt geconfronteerd met een wereldbevolking van 8 miljard mensen, komt niet geheel tot zijn recht. Dat heeft te maken met de vormen van de mensfiguren. Binnen de jury worden omschrijvingen gebruikt als gingerbread mannetjes, amorphous creatures, muppetshow en taaitaai koekjes.

Zowel de titel als de omschrijving geven een andere verwachting. Nu wordt het humoristisch en we denken dat dit niet de bedoeling is. Het matcht ook niet met de strakheid van de vorm van de wagen. Een dichtbevolkte wereld geeft problemen, die zien we niet. Het ontbreekt aan een emotie, er gebeurt verder niets.

Jammer dat de spiegels lichtjes bobbelen waardoor de weerspiegeling op die plekken minder goed is. Ook is het jammer dat de spiegels niet meegaan in de ronding van de voor- en achterkant.

Pluim van de vakjury

Voor de tiende maal deelt de jury een speciale vermelding uit in de vorm van een 'Pluim van de vakjury'. De jury heeft er één toegekend.

Voor '8.000.000.000' vanwege het totaal andere (omgekeerde) uitgangspunt bij het ontwerpen van de corso creatie. Het publiek wordt gedwongen om anders te kijken dan het gewend is.

4

Tiggelaar

566 punten

Zo zou je een Isd-trip voorstellen. High liggend op een bed van harten en rozen, en dan in de lucht de volmaakte wereld aan je voorbij zien trekken. Met Donna Summer zingend in de slaapkamer: Love to love you baby!

Het is een spitsvondig ontworpen tableau met een veelheid aan beelden. Het houdt de aandacht vast en blijft uitnodigen om te kijken: een samenspel van alles wat met liefde te maken heeft. Hier is tot in detail over alles nagedacht. Het wordt geen moment saai.

Nadeel is dat de taferelen zo dicht op elkaar zitten waardoor ze dreigen te verdwijnen in de hoeveelheid. Als kijker zoom je in op een beeld, waardoor je een ander tafereel mist. Je ziet het ook op de foto's, deze wagen is niet makkelijk te fotograferen. De losse elementen vragen zoveel aandacht, dat de zware zwarte balken niet eens opvallen.

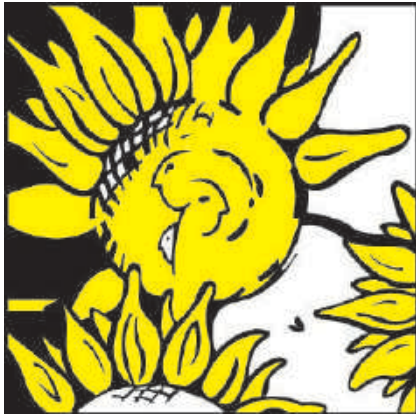

Foto: José van Trijp

Het vliegen in de lucht maakt het totaalbeeld transparant. Een sculpturale compositie ontbreekt. Strikt genomen is het één groot warrig geheel. Het zijn losse elementen die samen een verhaal vertellen. Een enkel jurylid krijgt om die reden het idee van een kermisattractie niet uit het hoofd. Omdat de wagen het vooral moet hebben van de boodschap en het theater van de figuranten die zichtbaar geloven in hun verhaal. Mooie knipoog ook naar het lhbtqi+-thema.

Inzoomend op de wagen vallen de donkerrode harten en rozen op, die het onderstel goed binnen het thema wegwerken en door hun kleur niet veel aandacht trekken. Er is dieptewerking in structuren zoals de tekening in de vlindervleugels die echt op de vleugel ligt in plaats van plat er in. Hetzelfde bij de pauwenstaart en de vissen. Het hoofd van de Pegasus en van het hobbelpaard zijn dan weer niet zo lekker gevormd. Het totale kleurgebruik is soft en lief, helemaal passend dus. Het muziekstuk is kort, waardoor je steeds het opnieuw opstarten hoort.

3

Klein Zundert DYSTOPIA

586 punten

Dit element uit een bijzonder onaangename samenleving is goed weggezet. Met de bedreigende donkere sfeer die meteen voelbaar is. Het donkere interieur van de wagons, de figuren groot op de wagen en hun levende evenknie in de tram, de rook, de geur. Alles voegt toe aan het confronterende toekomstbeeld: een hel van een wereld.

De uitvergroting van de mensen op de wagons werkt goed. Op de tribune overigens beter dan vanaf de grond. Daar kijk je dan weer beter de wagons in en voel je de beklemming van de personen om eruit te willen. De figuranten van alle leeftijden kijken dwars door je heen, als de deuren van de metro openen. Ondanks dat ze maskers op hebben. De roodomrande ogen zijn een toevoeging. Wat een sterk spel zetten zij weg en wat een strakke regie! De duwers zijn mooi tussen de figuranten weggewerkt.

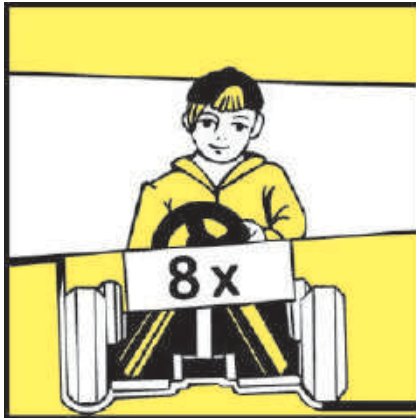

Foto: Paul Ranft

De kleding is doeltreffend uitgevoerd en gedragen. De donkere kleuren versterken het onheilspellende. Vanaf de grond lopen de vormen door het kleurgebruik meer in elkaar over, ze zijn moeilijk te onderscheiden. Al wordt de tram goed afgelijnd met de bovenste witte reling.

De wagons zijn ook aan de binnenkant goed met dahlia's bekleed. Vanaf de tribune zijn de vormen beter van elkaar te onderscheiden. De futuristische stijl is ook daar in de kleding goed doorgevoerd. De rook die vrijkomt legt extra nadruk op een onleefbare wereld, dat mag nog een fractie meer zijn.

De planten in de rugzakken als zuurstoftoevoer is sterk bedacht en uitgevoerd, ze verwijzen naar het vergaan van de wereld als er geen zuurstof meer is. Mooi ook, dat gele kleine knuffeltje dat er uitspringt en daarmee extra aandacht geeft aan het kwetsbare kind.

2

Achtmaal LA RÉVOLUTION

608 punten

Onvoorstelbaar veel figuranten laten een sterk stuk straattheater zien. Je voelt de boosheid van de in opstand gekomen bevolking. De boeren spuwen bijna vuur, ze zijn razend. Met een brok dynamiek wordt deze historische gebeurtenis met bloemen en figuranten verteld, tot in het kleinste detail. Het is een show van A tot Z.

In het beeld valt op dat in de fraai wapperende Franse vlaggen de kleur blauw is vervangen door paars. Dat is een natuurgetrouwe kleur van de dahlia, maar hoort niet in de Franse vlag. Op de andere vlaggen valt de mooie typografie van het handschrift op, in rood en wit. De grimmigheid van de voorstelling wordt mede bepaald door het vele hout dat de barricade vormt. De wijze waarop het op het onderstel is verwerkt geeft het een versterkend effect: opstandig, met veel opgaande en grimmige, hoekige lijnen en vormen.

Foto: André Rokhs

Behalve in hun spel zijn de figuranten dominant aanwezig door hun grote hoeveelheid en door hun kleding, attributen en grime. Alles past bij het gevoel van historie en armoede. Zelfs de vlaggen zijn vaal van kleur, waardoor je ze koppelt aan de arme onderlaag van de Franse bevolking. In het spel wordt de buste van de koning neergehaald. Misschien kan een grotere beweging dit moment nog grotesker maken in het verhaal. De koninklijke buste roept door de hooghartige houding weinig sympathie op. Mooi gemaakt dus! Iedere vorm van uitleg over wat hier gebeurt, is overbodig. Chapeau!

Het zicht op het totaalbeeld is aan beide kanten anders en toch vullen die twee elkaar aan, aan de achterkant van de buste zie je weer andere dingen en ook daar blijft het verhaal overeind.

Bij een deel van de juryleden schuurt de verhouding tussen de figuratie en de bloemen. Waarbij wordt gesnapt dat je bij zo'n concept niet met drie figuranten moet aankomen. Maar dit zijn er wel erg veel, in verhouding. De figuratie eist alle aandacht op. Die verhouding zit ook scheef tussen de hoeveelheid hout en de bloemen op de vlaggen en buste. Daarnaast wordt bij de revolutie een gevaar gemist. Een dreiging die de revolutie met zich meebrengt. Ook wordt opgemerkt dat er geen verwijzing is naar de huidige tijd, met de gele hesjes in Frankrijk.

'La Révolution' voelt nu als een scène in een musical, gemaakt voor het grote publiek, waarbij ook nog wordt gezongen. Alles klopt, net iets te hard.

1

Poteind
NANOOK

628 punten

Wat een imposant beeld! De houding, de anatomie, de expressie op het gezicht zijn erg realistisch. De verhoudingen kloppen, ook met de figuranten die tot in detail 'af' zijn. Ze spreken zelfs Inuktitut, de taal van de Inuits.

Door de technieken waarmee de dahlia's zijn verwerkt en door de juist gekozen variëteiten komen zowel de structuur als de textuur van de ijsbeer goed en realistisch tot uiting. De afhangende haren onder de kop, gemaakt van stroken dahlia's, de diepte en aaibaarheid van de vacht door de dimensionale verwerking van de bloemen en ook de juist gekozen ondergrond van de hals zorgen voor de realistische huidplooien en beweging. De vacht lijkt echt wollig en dik, de plooien in de nek bewegen subtiel mee tijdens de doortocht. De mooie diepte in het ontwerp komt mede door het gebruik van gedroogde en gekleurde dahlia's, waardoor het nog realistischer wordt in de kleuren. Denk aan de kleurschakeringen in de snuit.

Foto: José van Trijp

De kop straalt kracht uit, liefde en geborgenheid. Hij heeft tegelijk ook iets blijs. Hier loopt een hero, een helper die de groep jagers hier doorheen sleept.

De figuranten zijn tot in de perfectie realistisch. Met die kleding, het lijkt wel of ze echt tegen de ijzige wind op moeten boksen. Wat nog ontbreekt is echte sneeuw bij dertig graden. Overigens is dit wel degelijk mogelijk met sneeuwmachines, zo hebben we bij de Brabantsedag al eens gezien. De figuranten hebben wel sneeuw op hun kleding zitten in de vorm van styropor korrels. In aantal zijn ze mooi in balans met het ontwerp.

Als we punten ter overweging mogen meegeven, dan zijn dat de ogen van 'Nanook', we hebben levendiger dierenogen gezien, het gegeven dat de beer wat hoog boven het wegdek staat en een wat stijve poot die uitsteekt. Wat zou het mooi zijn als de poten zouden bewegen, ook omdat de beweging bij het hoofd zo verwachtingsvol is ingezet.

De oranje kleur van de vissen is ook niet helemaal realistisch en doet vooral denken aan koikarpers en goudvissen. We snappen dat een wit/grijze vis moeilijk afsteekt tegen de huid van 'Nanook'. Als prachtige afsluiting zien we de sleepvissen, een mooie vondst die het gevoel van een karavaan op de ijsvlakte compleet maakt.

